

Vzácný jubilant - Podle kroniky obce Besedic

Občané v Besedících a v Michovce, stejně jako široká veřejnost rozlehlého okolí, Podkozákovsko i Maloskalsko, stejně jako milovníci krás tohoto kraje, ochránci přírody i četní turisté - ti všichni si v roce 2000 připomněli 65. výročí otevření nové turistické stezky „Dr. Edvarda Beneše“ v malebných besedických skalách. Její slavnostní otevření se totiž konalo 25. září 1935.

Avšak již v létě roku 1934 se uskutečnilo komisionelní řízení ve věci vytýčení turistické stezky do „Chlévišť“ a rozšíření stávajících cest na „Kalich“ a na „Sokol“.

V listopadu 1934 započal tehdejší Okrašlovací spolek pro Besedice a okolí s budováním stezky do „Chlévišť“. Počasí besedickým přálo, a tak šla práce dobře od ruky. Skály byly rozmrzlé, takže se schody ve skalách a skalní přesečky daly bez obtíží zpracovat. A tak už během týdne se podařilo prorazit stezku od „Kalicha“ přes celé „Chléviště“.

Chuť do práce byla veliká. Našlo se několik nadšenců, zapálených pro dobrou věc, a k nim se později přidávali další. Mezi prvními budovateli nové stezky uvádí kronika tato jména: Jaroslav Koch, Josef Rydval a František Kinský, všichni z Besedic, a dále občané z Michovky: Alfréd Šimůnek a Miroslav Šmíd a z Louček: Petr Dymel a František Hořák. Časem se k nim přidali Václav Novák, Jan Vodháněl, Josef Rulc, František Saska a další občané.

Dne 16. prosince 1934 navštívili část nově upravené stezky první turisté z Kolína a ze Staré Paky. Okrašlovacímu spolku darovali na dobudování stezky částku 12 Kč. (!) Byl to první dar, který besedičtí na stezku dostali. O Vánocích se sem přišlo podívat už přes padesát turistů, mezi nimi i někteří z Prahy.

Další práce na stezce pak pokračovaly od 18. března 1935. Byly potíže se získáním železného

zábradlí na skalní vyhlídky, kterého bylo zapotřebí na 300 metrů.

Spolek dostal časem další dary, ze kterých financoval zejména materiálové potřeby pro stezku. Železná zábradlí k vyhlídkám se nakonec podařilo získat zdarma. Věnovali je dva pražští podnikatelé: továrník Antonín Vohralík z Libně a ing. Antonín Husník, ředitel továrny „Aero“ ve Vysočanech.

Jak čas pokročil, bylo třeba jednat o názvu nové stezky a vyhlídek na ní. Klub českých turistů nesouhlasil tehdy s pojmenováním, „Stezka Komenského“. A tak Josef Holán z Besedic se obrátil na tehdejšího ministra zahraničí ČSR Dr. Edvarda Beneše, který byl v té době předsedou Čsl. obce turistické, zda by dovolil, aby nová stezka u Besedic nesla jeho jméno.

Dr. Edvard Beneš vlastnoručním dopisem z 24. 2. 1935 srdečně poděkoval za tento návrh, že ochotně přijímá tuto poctu a svoluje k nazvání stezky jeho jménem.

Okrašlovacímu spolku se podařilo uskutečnit spojení stezky jak s „Kalichem“, tak také se „Sokolem“. A tak nová „Benešova stezka“ spojila „Kalich“, „Chléviště“, „Sokol“, chatu „U Kalicha“, „Hrubý Kostel“ a okruh uzavřela opět u „Kalicha“.

Uvažovalo se dále o pojmenování skalních vyhlídek. Jako poděkování byly dvě vyhlídky v „Zátiší“ pojmenovány po dárcích železného zábradlí vyhlídkou „Husníkovou“ a „Vohralíkovou“.

K návrhu členů České filharmonie z Prahy bylo dohodnuto, aby první vyhlídka v „Chlévištích“ nesla jméno „Kde domov můj?“ Filharmonici podotýkali, že krajina kolem plně odpovídá slovům naší národní hymny, která v té době slavila právě své sté výročí. Jako díky Dr. Edvardu Benešovi za propůjčení jeho jména celé stezce, byla nakonec tato vyhlídka nazvána „Benešova vyhlídka Kde domov můj?“

Za úsilí a práci při budování stezky ve „Chlévištích“ byla jedna z dalších vyhlídek nazvána po předsedovi Okrašlovacího spolku pro Besedice a okolí Františku Hořákovi, učiteli z Louček, rodáku ze Smrčí. Další vyhlídka pak nesla jméno po jednatelem zmíněného spolku Františku Kinském. Později se objevila ještě i „Masarykova vyhlídka“ a nad chatou „U Kalicha“ vyhlídka

„Prokúpkova“.

Po celé léto 1935 se stále ještě pracovalo na dokončení a zdokonalení stezky i vyhlídek. Radostný pracovní ruch se ozýval ve „Chlévištích“, ale stejně tak u „Kalicha“ a na „Sokole“. nebyla to práce lehká nebo snadná. Bylo zapotřebí mnoho dřiny, úsilí, organizačních schopností i obětavého nadšení, aby se všechen stavební materiál dostal až na vrcholky skal. Voda, písek, cement, železo i další potřebné věci, nářadí a nástroje - to vše se vynášelo na skály jenom ručně.

Vše se připravovalo na slavnostní otevření stezky „Dr. Edvarda Beneše“ v besedických skalách. Vlastní slavnost se uskutečnila za krásného počasí v neděli 25. září 1935 za účasti více jak jednoho tisíce návštěvníků. Na všech skalních vyhlídkách, odkud byl čarokrásný rozhled po širokém okolí, zejména na Maloskalsko, vlály od časného rána státní vlajky. Kolem 14. hodiny přicházeli k chatě „U Kalicha“ první účastníci slavnosti. Před chatou zaparkovalo přes dvacet automobilů z Prahy, z Mladé Boleslavi i z Turnova. Mezi vzácnými hosty pořadatelé přivítali i ministerského radu Dr. Bohuslava Lažňovského, který přijel v zastoupení ministra Beneše, dále ing. Antonína Husníka, továrníka Antonína Vohralíka, předsedu Odboru Klubu československých turistů z Turnova Josefa Pochopa a další vzácné osobnosti.

Před 15. hodinou vyšel mohutný průvod účastníků slavnosti od chaty „U Kalicha“ do nově otevřeného skalního bludiště, kde se k němu přidal zástup občanů, kteří sem připutovali od Malé Skály. V lese, na stezce, na skalách - kde jaké volné místo, všechno bylo obsazeno množstvím lidí, kteří přišli shlédnout veliké dílo a obdivovat úsilí, které mu jeho budovatelé museli věnovat.

Na zahájení vlastní slavnosti zazpíval Pěvecký odbor Sokola ze Železného Brodu píseň Karla Bendla „Probuzení“. Potom všechny shromážděné přivítal upřímnými slovy předseda Okrašlovacího spolku pro Besedice a okolí František Hořák.

Potom se ujal slova jednatel okrašlovacího spolku František Kinský. Ve svém proslovu se mj. zmínil o tom, že první pokus o zpřístupnění čarokrásného „Chléviště“ byl učiněn již před 20 léty v roce 1915. Pokoušel se o to tehdy Okrašlovací spolek v Malé Skále se svým jednatelem Františkem Čermákem a s předsedou J. Rolčíkem. Ale byla tu první světová válka, ta plány zhatila, a tak ke zpřístupnění „Chléviště“ tehdy nedošlo. Okolí „Kalicha“ bylo tedy i nadále opomíjeno.

Po Františku Kinském přednesl projev ministerský rada Dr. Bohuslav Lažňovský a jménem ministra Dr. Beneše poděkoval v něm mj. za krásné dílo, které jeho budovatelé odvedli široké veřejnosti a které zasluhuje plné uznání.

Účastníci slavnosti si potom vyslechli báseň „Nová stezka ve Chlévištích“ od J. V. Matiny z Malé Skály, kterou recitovala slečna M. Sedláková z Malé Skály. Zazněly ještě další projevy zástupců spolků a korporací, mezi nimi např. promluvil učitel Josef Pochop z Turnova, Dr. J. V. Matina z Malé Skály a další řečníci.

Celá zdařilá slavnost byla zakončena československou státní hymnou, kterou opět zazpíval pěvecký odbor železnobrodského Sokola.

Záznamy v kronikách říkají, že už v minulých dobách, kdy ještě nebyly skály tak přístupné, navštěvovali je četní výtvarní umělci, zejména malíři. Tak v bludišti besedických skal vytvářeli svá umělecká díla např. prof. Vincenc Beneš, Otakar Nejedlý, J. Čejka, J. Kreisinger a mnozí další.

Nová stezka tedy spojila okruhem památný „Kalich“, skalní bludiště „Chléviště“, vrch „Sokol (559 m n. m.), chatu „U Kalicha“ a „Hrubý Kostel“. Nejkrásnějšími místy tu jsou: „Masarykova vyhlídka“, „Tyršova skála“ na „Sokolu“ (s plaketou zakladatele Sokola Dr. Miroslava Tyrše), „Prokúpkova vyhlídka“ nad chatou, skalní sluj „Hrubý Kostel“, českobratrská modlitebna u „Kalicha“ s vyhlídkou „Českých bratří z Ameriky.“

Ve vedlejším skalním bludišti ve „Chlévištích“ to byla vzácná sluj exulanta „Sadovského ze Sloupna“, „Husníkova“ a „Hořákova vyhlídka. jeskyně českobratrského kněze „Mat. Krocínovského“, „Benešova vyhlídka Kde domov můj?“, „Vohralíkova vyhlídka“ v „Zátiší“ a „Kinského vyhlídka v Českém ráji“.

Celá stezka měřila čtyři kilometry a z jejich osmi skalních vyhlídek se otevíral nádherný pohled na celý Český ráj, do Krkonoš i do Středohoří. Bohužel, některé z vyhlídek přerostly do dnešních dob vysoké stromy, takže rozhled už není takový, jako kdysi býval a jak bychom si i my dnes přáli.

Letos, kdy vzpomínáme 65. výročí vzniku stezky „Dr. Edvarda Beneše“ v „Chlévištích“ u Besedic, uvědomujeme si, že místy, která bývala před dávnými dobami útočištěm Českých bratří, prošlo za těch šest a půl desítek let desetitisíce turistů, nadšených obdivovatelů zdejší nádherné přírody.

Ti všichni si snad v duchu říkali s maloskalskou rodačkou spisovatelkou Jarmilou Glazarovou její vzácná slova: „Krásná je naše zem a mír z ní pramení!“